

Nr 61.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 14 maj 1912.
» » » i Andra kammaren den 14 maj 1912.

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af väckt motion om sänkning af tullsatsen å hafregryn.

(Bevillningsutskottets betänkande nr 17.)

Till Konungen.

I en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, bland annat, att Riksdagen måtte besluta, att tullen å hafregryn skulle utgöra 1 krona 50 öre för 100 kilogram.

Den nuvarande tullsatsen för hafregryn äfvensom för hafremjöl, 6 kronor 50 öre för 100 kilogram, infördes år 1895, då tullen för malen spannmål, alla slag, höjdes från 2 kronor 50 öre för 100 kilogram till nyssnämnda belopp. Samtidigt härmed höjdes tullen för omalen spannmål af råg, hvete, korn m. m. från 1 krona 25 öre till 3 kronor 70 öre för 100 kilogram, under det att omalen hafre lämnades tullfri med den i bevillningsutskottets betänkande i ämnet (nr 2) uttalade motiveringen, att hafre icke utgjorde föremål för nämnvärd import.

Genom de sålunda införda tullsatserna åtnjuter kvarnindustrien ett tullskydd, som af motionären, med stöd af de i tulltaxeförordningen af den 4 juli 1910 meddelade restitutionsbestämmelser, beräknats utgöra för tillverkningen af gryn af hvete och korn 95 öre för 100 kilogram och för tillverkningen af risgryn 1 krona 57 öre för 100 kilogram, under det att skyddet för hafreförmalningsindustrin utgör 6 kronor 50 öre för 100 kilogram.

Såväl i den kungl. proposition (nr 4), hvori vid 1895 års riksdag höjning af vissa spannmålstullar föreslogs, som i bevillningsutskottets nyssnämnda betänkande framhölls, hurusom det med hänsyn ej mindre till jordbrukets än äfven till kvarnindustrins intressen vore angeläget att rätt

afväga tullsatserna för å ena sidan omalen och å andra sidan malen spannmål. Vid fastställandet af tullsatsen för malen hafre synes emellertid denna synpunkt icke ha vunnit beaktande, hvilket torde hafva berott därpå, att man, för att undvika de med olika tullsatser å skilda slag af malen spannmål förenade tulltekniska svårigheterna, ville fastställa samma tullsats för malen hafre som för öfriga slag af malen spannmål.

Gifvet är emellertid, att, i den händelse den höga tullsatsen för malen hafre visar sig kunna medföra olägenheter, man måste vara betänkt på att sänka densamma. Förhållandet är nu, att sedan den tid, då ifrågavarande tullsats fastställdes, en betydande inhemsk hafreförmalningsindustri uppstått, hvilken hufvudsakligen afser tillverkning af gryn, hvarjämte konsumtionen inom landet af sistnämnda vara högst väsentligt ökats. Visserligen har hafregrynsindustrin till följd af den rådande konkurrensen på området hittills icke kunnat vid prissättningen utnyttja det höga tullskyddet, men genom en prisöfverenskommelse inom ifrågavarande industri — och en sådan har, enligt hvad upplyst blifvit, redan kommit till stånd åtminstone mellan de större och ledande kvarnarna — lär tillfälle till ett sådant utnyttjande kunna beredas. Härtill kommer, att en för hög tullsats så till vida innebär en fara för den skyddade industrin, som den inbjuder till öfverproduktion och osund konkurrens.

Vid nu angifna förhållanden är gifvet, att det såväl för den konsumerande allmänheten som för producenterna är af betydelse, huru tullskyddet för hafregrynsindustrin är afvägdt, och det har synts Riksdagen obestriddligt, att det skydd, som enligt nu gällande bestämmelser beredes nämnda industri, är alltför högt.

Om sålunda å ena sidan ingen tvekan rådt därom, att en nedsättning af tullen å hafregryn är påkallad, har å andra sidan, vid tullsatsens bestämmande, skälig hänsyn tagits till de berättigade kraf på tullskydd, hafregrynsindustrin fortfarande kan hafva. Därvid har ansetts böra särskildt beaktas, hurusom denna för landet obestriddligen viktiga industri, som uppstått och vunnit en snabb utveckling under skyddet af gällande tullsats, haft och alltjämt har att kämpa med svårigheter och därför icke i allmänhet kunnat nå den trygga ställning, som i stort sedt utmärker öfriga inhemska kvarnindustrier. I afseende härå vill Riksdagen till en början framhålla, att utbytesprocenten af hafre, som lär uppgå till omkring 48 procent, är betydligt lägre än af öfriga slag af spannmål. Olägenheten häraf ökas därigenom, att industrin har svårt att finna afsättning för den betydande mängd affall, som sålunda vid förmalningen af hafre uppstår. Vidare är att framhålla, att hafregrynsindustrin af olika anledningar har

att bära större omkostnader än andra, jämförliga industrier. Dels äro dess produktionskostnader, äfvensom, af tekniska skäl, anläggningskostnaderna särdeles betydande, dels måste den, såsom varande en jämförelsevis ny och i stark utveckling stadd industri, icke blott för marknadens bearbetande vidkännas mycket afsevärda belopp utan äfven i många fall underkasta sig kostnader på grund därpå, att anläggningarnas kapacitet icke kan förrän i framtiden till fullo utnyttjas. Slutligen är att erinra därom, att ifrågavarande industri måste räkna med konkurrensen af en omfattande utländsk tillverkning. Särskildt torde de tyska och amerikanska industrierna kunna vid vissa tillfällen få anledning att till mycket låga priser erbjuda den svenska marknaden sin öfverproduktion på området.

På grund af hvad nu anförts har Riksdagen funnit, att den svenska hafregrynsindustrin, i jämförelse ej mindre med annan inhemsk kvarnindustri än äfven med utländsk hafregrynsindustri, befinner sig i ett sådant läge, att det måste befaras, att en alltför betydande nedsättning af tullskyddet kan komma att skada densamma och afstänga den från de möjligheter till ytterligare utveckling, som under gynnsamma förhållanden säkerligen stå öppna.

Med hänsyn härtill har det för Riksdagen stått klart, att en sänkning till den af motionären föreslagna tullsatsen, 1 krona 50 öre för 100 kilogram, icke bör vidtagas. Då Riksdagen stannat vid en tullsats af 3 kronor 50 öre för 100 kilogram, har detta skett emedan Riksdagen ansett, att denna tullsats erbjuder hafregrynsindustrin ett för dess bestånd och fortgående normala utveckling tillräckligt skydd.

På grund af hvad sålunda anförts har Riksdagen beslutat, att rubriken nr 79 i gällande tulltaxa skall erhålla följande ändrade lydelse:
Spannmål:

malen:

a. gryn af hafre	100 kg. 3 kr. 50 öre.
b. gryn, andra slag; mjöl, alla slag; äfvensom mjöl af arrowrot och andra vegetabilier, ej till annan rubrik hänförligt	100 kg. 6 kr. 50 öre.

Stockholm den 14 maj 1912.

Med undersätlig vörndnad.